

ความเพื่อนรักของฉัน

เรอheyหน้าไปในกันหมด

ระพี สาริก

ชีวิตฉัน มั่นคงอยู่กับความรักพื้นดินอย่างมีความสุขมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย จนกระทั่งถึงขณะนี้ อายุตัวเองได้ล่วงเข้า 80 ปีแล้ว ถ้าเมรี่ยบก็เหมือนกับเรื่องล้านหนึ่งซึ่งกำลังแผลงไส้ฟังเข้าไปทุกที แต่แทนที่จะกล่าวความตาย กลับรู้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ชีวิตนี้ต้นได้ผ่านการเรียนรู้มาอย่างคุ้มค่าที่สุดแล้ว

สิ่งหนึ่งซึ่งเกิดความรู้สึกขึ้นในใจอย่างเป็นธรรมชาติ เริ่มต้นมาตั้งแต่ช่วงแรก ๆ ที่มีโอกาสสัมผัสกับความหลากหลายของสรรพชีวิตต่าง ๆ ก็คือ ความ อันถือเป็นชีวิตหนึ่ง ซึ่งอยู่ในวิญญาณความรักของฉันมาตลอด แต่ลังจากที่ชีวิตผ่านพ้นมาได้ช่วงหนึ่ง มันทำให้เกิดความรู้สึกขึ้นในใจว่า ความเพื่อนรักของฉัน เรอheyหน้าไปในกันหมดจะหมด

ความเคยชิน ซึ่งมีอยู่ในใจฉันมานานมากพอสมควร จนกระทั่งทำให้เกิดความรู้สึกขึ้นในใจว่า ความเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ที่ฉันควรจะให้ความรักความเมตตาจากใจจริง อันถือเป็นหน้าที่ของความเป็นคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความคือชีวิตลักษณะหนึ่ง ซึ่งอยู่ร่วมผืนแผ่นดินเดียวกัน โดยที่เชื่อว่า แต่ละคนผู้รักศักดิ์ศรีความเป็นคน ควรให้ความรักความเมตตาแก่ชีวิตทุกรูปแบบ

แต่ทุกวันนี้ ธรรมชาติความรู้สึกซึ่งอยู่ในใจตัวเอง ได้บอกให้รู้ว่า ไม่ว่าจะหันหน้ามองไปทางไหน ฉันเห็นแต่เครื่องจักรกลและสิ่งก่อสร้างที่เป็นรูปวัตถุ ซึ่งล้วนแล้วมุ่งยั่งหากิเลสคิดได้คิดทำมันขึ้นมา เพื่อหวังความสะดวกสบายให้กับตัวเองมากกว่า

นอกจากนี้ยังมีการแข่งขันกันสร้างรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้นมา ซึ่งแย่งช้อนที่สุด สิ่งเหล่านี้มีผลยั่วยวนกิเลสคนให้ตกอยู่ในสภาพลุ่มหลงมัวเมาลึกล้ำซึ่งยิ่งขึ้น จนถึงขั้นมองเห็นได้ชัดเจนว่า ชีวิตคนนำเขาคุณค่าตัวเองไปฟากไร้กับสิ่งประดิษฐ์มากขึ้น

สำหรับความรู้สึกรักและมุกพันอยู่กับเพื่อนชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ด้วยกันเองหรือชีวิตทุรูปแบบอื่นใด ซึ่งรวมถึงความที่เราอาศัยเพื่อพาระงานมาในอดีตอย่างใกล้ชิด

หลังจากรู้สึกได้ว่า ตัวฉันเองและเชื่อว่ามีเพื่อน ๆ อีกหลายคนที่ยังมีวิญญาณความรักร่วมกับฉัน กำลังสูญเสียสิ่งซึ่งมีความหมายสำหรับชีวิตตนของอย่างลึกซึ้ง ทำให้รู้สึกว่าเหว่ใจมากขึ้นเรื่อย ๆ

ความเพื่อนรักของฉัน ฉันขอสารภาพความจริงว่า ความรู้สึกที่รับอยู่ในใจคั่งนี้ ตัวเองก็มีมานานหลายปีแล้ว โดยเฉพาะขณะที่หานกลับไปสู่อดีต ฉันคุ้นเคยกับภาพของครอบครัวเดิมไปหมด ยิ่งตัวฉันเองมีความรักที่จะให้ชีวิตสัมผัสกับบรรยายกาศบนบทอย่างมีความสุข ยิ่งรู้สึกได้ถึงสิ่งนี้อย่างชัดเจนมาก

หลังจากเดินทางกลับมาจังหวัดเชียงใหม่ 4 ชั่วโมง พ่อคุณแม่ก็ขับรถมาอยู่ชานเมือง แต่ช่วงนี้น้ำประ夷ากรดในเมืองยังไม่แพร่ระบาดมีคนเดียวเดิน สะพัดอนให้รู้ใจพ่อคุณแม่ได้ว่า มีความไม่ต่อความรู้สึกปฏิเสธ อิทธิพลวัฒนาตั้งแต่ก่อนหน้านั้นแล้ว

ซึ่งช่วงนี้สภาพพื้นที่ ในบริเวณที่บ้านมาอยู่ใหม่ ยังเป็นทุ่งนาอันกว้างใหญ่ที่มีสีเขียวชุ่มไปด้วยต้นข้าวในฤดูฝน ขันเกิดจากแรงงานของคนเชื้อสายจีน เนื่องด้วยต้นไม้ซึ่งเจือใช้พอกอดด้วยรากความร่วมมือในช่วงเวลาลงราก ขณะพักหน่อยจากการ

ฉันรู้สึกว่ารากบรรยายกาศแห่งใหม่ปอย่างลึกซึ้ง แต่ละวันมากใช้เวลารอกไปปีเดินเล่นบ้าง นั่งเล่นตามชายฟุ่มบ้าง ซึ่งมีสภาพตรงใจตัวเองอย่างที่สุด ฉันพยายามมองหาเพื่อชื่นชมใจเดียวกับตนเพื่อออกไปป่าอยู่ด้วยกัน โดยที่รู้ว่าเราอยู่คนเดียวในโลกไม่ได้ แม้จะหาได้ไม่ยากนักก็ตาม

ช่วงนี้ ฉันได้โครงสร้างสภาพบทหนึ่งจากหนังสือเรียนเข้ามายื่นให้ตัวเองเป็นเวลาสามหกเดือนไป แม้ถึงทุกวันนี้ เมื่อนึกถึงเรื่องขึ้นมาครั้งใด มันทำให้ฉันเริ่มสงสัยว่า คนทั่วไปในสังคมแบบนี้ จะเป็นเพื่อนตายของใครหรือเปล่า หรือว่าเป็นเพียงอาศัยใช้เรื่องเมื่อยามต้องการเท่านั้น

กลอนบทนี้ จ่ามแล้วรู้สึกกินใจฉันมาก

เพื่อกินสีน้ำรักยังแล้ว	แน่นหนึ่น
หาง่ายหล่ายหมื่นมี	มากได้
เพื่อนตายถ่ายแทนซี	วาาตามี
หายากฝ่ากไฟไข้	ยกแท้ จักหา

บรรยายกาศชายทุ่งช่วงที่นำมาเล่าให้ฟัง มันทำให้ฉันมีโอกาสพบเจอเต็มๆ ครอบครัวจีนเป็นที่รักและได้รับความสนใจจากฉันเรื่อยมา บางครั้งฉันจึงมองดูตาเชือ ตาของฉันใสและมีความหมายกินใจฉันอย่างลึกซึ้ง หัวใจ สมควรแก่ความรู้สึกรักและเมตตาดำเนินทุกน้อมเป็นอย่างมาก

ความเพื่อนรักของฉัน จากรักเวลาที่ฝ่าฟันพันมาแล้ว แม้นานแค่ไหนก็ตาม ฉันไม่เคยลืมความจริง เลยว่า เขายังทำงานหนักหักห้ามค่าให้กับมนุษย์จากใจเชือเรื่องอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ารักน่าเห็นใจอย่างที่สุด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูที่นา เริ่มต้นตั้งแต่การไถดะ ไถแปร ลากคราดเก็บหญ้า มาปล่อยไว้ตามริมคันนาให้กล้ายສภาพเป็นปุ๋ยธรรมชาติ เชือก้มหน้าก้มตาเดินตามคำสั่งของคน โดยไม่ปรีปักษ์ แม้แต่จะเดียว ทั้งๆ ที่คนส่วนใหญ่ผู้หัวใจเชือ นักเข้าแต่ทั้งร้องค่า ทั้งดีดอย่างไม่平常นี่ปราศรัย

อย่างไรก็ตาม ฉันก็ยังมีโอกาสเห็นคนใจดีเมตตาภักดีเชืออยู่บ้างแม้ไม่มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามค่ำคืน ยังมีน้ำใจก่อไฟข่วยไฟยุงและแมลงซึ่งอาจบินมาໄต่คอมสูบเลือดกิน โดยเก็บไปร่าเบ้าเชือเดือดก้อนในยามพักผ่อน

ฉันพบว่ามีบางคนภักดีอย่างเหลือลูก คงดูแลเชือให้ใส่ย่างไกด์ชิด ในยามค่ำคืนมักเก็บเชือไว้ในคอกซึ่งปลูกเชือไว้ใกล้บ้านตัวเองมากที่สุด บางรายให้เชือนอนพักผ่อนอยู่ใต้ถุนบ้านก็มี หากได้ยินเสียงเชือ

ขอนนี้ ไม่ใช่ที่ไหนซึ่งมีคนไทยทำนา หรือผู้อื่นคุณธรรมเป็นหลักปฏิบัติ ฉันจะเห็นภาพของเชื้อเดินร่วมอยู่ภายในบรรณาธิการแล้วนั้นด้วยเสมอ

ฉันยังจำได้ว่า ขณะที่ตัวเองยังเป็นเด็กเล็ก ๆ ฉันเคยเล่นกับเชื้อชื่อเด่นเป็นกลุ่ม ๆ อยู่ริมทางรถไฟฟ้า ก็จะอยู่ระหว่างช่วงที่เชื่อเดินเล้มเหลว กินอยู่ในบริเวณชายทุ่ง ซึ่งภาพเหล่านี้ มากถึงชั่วโมง ลักษณะเชื้อสูง ที่หายไปจากหัวใจ มันกินใจฉันอย่างถึกช้ำจนแทบจะลืมความทุกษ์และสุขเรื่องอื่น ๆ ซึ่งหมายความอยู่ในโลกนี้ไปหมด

ฉันมากเดินเข้าไปตบหลังเชื้อเล่น บางครั้งก็ใช้นิ้วเขียบปิงปิ้ง เกาะกินเลือดเชืออยู่ในบริเวณใต้ห้องบ้าน ตามหัวงาชาน้ำ ดูเหมือนลีก ๆ แล้ว มันทำให้รู้สึกสบายใจจริง ๆ เชือลงกับแผ่นกระดาษ แม้จะเข้าอกแรมคอม แต่ก็ไม่เคยแสดงท่าทีคิดทำร้ายฉันให้รู้สึกได้ หรือแม้แต่ไตร ทั้งนั้น ทำให้เกิดคำถามมาว่า คนส่วนใหญ่ได้ให้ความยุติธรรมแก่เชือหรือเปล่า

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ควบคู่กันกับภาพเหล่านั้น ฉันเริ่มเห็นคนส่วนใหญ่คิดเอาแต่ได้กันมาแล้ว จึงมักจะท้อแท้ในภาพความรู้สึกจากใจพากษา ในสภาวะที่เป็นคำพูดดูถูกเชือ โดยเช้านาเปรียบกับเพื่อนมนุษย์ บางคนว่า โน้ตเมือน Crowley ?

แทนที่จะมองอีกด้านหนึ่งและเห็นได้ชัดเจนว่า นี่คือความดีส่วนหนึ่งของเชือ เมื่อจากยุนให้เชาใช้งานแม้หนึ่งเดือนอย่างเดียว แทนบางคนยังหั่นคุ้นด้วยสี แต่เชือก็คงไม่มีปากมีเสียง อีกทั้งยังไม่คิดทำร้ายใคร หากไม่เหลืออดจริง ๆ แล้ว

ครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2482 – 2483 ขณะเริ่มต้นเข้าฤดูทำนา ฉันและเพื่อน ๆ ใช้ชีวิตไนกาลางแಡດ กกลางเฝ่าลดด้วยร้อน โดยที่มีเชลยแรงด้ากจุงคันໄกชื่อว่าหนักมาก เรายังทำงานกันตั้งแต่เข้าตู้รุ่งกวาร์ที่สิ่งเวลาเที่ยงวัน เสียงระฆังบอกเวลาพักดังมาแท่ไกล เชือกแสวงรู้จัง ๆ ฉันรู้สึกว่าเชือตรงท่อเวลามากที่สุด แต่เพื่อนฉันคนมั่นกลับให้ไม่เรียดีกระหน้าลงไป พร้อมทั้งส่งเสียงรู้ดังกอกอย่างรุนแรง

ในใจของเชือคงจะเหลืออดอย่างที่สุดแล้ว จึงหันหน้ากลับมาใช้เข้าช้างหนึ่งกระหวัดร่างเพื่อนฉัน คนนั้นเหวี่ยงกลับขึ้นไปบนหลังของเชืออย่างแรง ทำให้ร่างของเขาลอยขึ้นไปตกลงบนพื้นดินอีกฟากหนึ่ง

ยังโชคดีอยู่ที่ปลายเข้าอันแรมคอมทั้งสองข้างของเชือ ถูกตัดออกไปก่อน แต่เมื่อกระนั้นก็ยังทำเชาได้ แต่ก่อนถึงขั้นนำส่งโรงพยาบาลไปปอนอยู่ที่นั่นก่อนเดือน

ฉันมีความรู้สึกอยู่ในใจว่า มันน่าจะเป็นบทเรียนให้ฉันนุษย์แต่ละคนฟังทราบเรื่องนี้ มีโอกาสหวานกลับมาทบทวนตัวเอง ซึ่งยอมมีผลสอนใจให้รู้ว่า อย่าไว้แต่เพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองเลย แม้แต่สัตว์ก็เป็นสิ่งมีชีวิตและจิตใจ จึงไม่ควรคิดข่มเหงรังแก หากควรนึกถึงหัวใจเราหัวใจเรา รวมทั้งบุญคุณซึ่งตัวเองได้รับประโยชน์จากเชาเข้าไว้บ้าง เพื่อให้อยู่เป็นที่พึ่งพาอาศัยกันต่อไปได้นาน ๆ

ช่วงที่เกิดมาที่แรก แม้ฉันจะเกิดกลางใจเมืองกรุงเทพฯ ซึ่งแฝงอยู่ที่สุด บนพื้นฐานบรรณาธิการของลังกมลังก์นี้ เชือคงถูกคนกรุงกีดกันไม่ให้มาเดินเพ่นพ่าน ทำให้ฉันไม่มีโอกาสที่จะสัมผัสกับชีวิตเชือในช่วงเริ่มแรก

ดีเด็ดปกตินิดหน่อย เจ้าของมีก้าวบลูบี้น เดินลงบันไดมาส่องไฟดูอย่างละเอียดรอบรอบ ค่ายเป็นห่วงเป็นใจ กลุ่มคนดูเวลา

ผู้คนเห็นชอบทำงานรับใช้คนแบบขาดเบื้องต้นน้ำ แม้อาหารไม่ต้องไปเที่ยวให้เครื่องหมายจากที่ไหน เพราะหญ้าแห้งและพันธุ์ไม่นานาชนิดซึ่งน้อยในไร่ ก็มีมากพออยู่แล้ว นอกจากนั้น ระหว่างช่วงฤดูแล้ง พังข้าวซึ่งเจ้าของเก็บไว้ก็ใช้เป็นอาหารให้เชือได้อีก แทนการเผาทิ้งไปอย่างไรความหมาย

มาถึงช่วงหลัง ๆ คนต่างชาติซึ่งรากฐานจิตไม่ได้ผูกพันอยู่กับแผ่นดินนี่ แม้มีความคาดแต่ก็ขาดคุณธรรมและเมตตาธรรม ได้นำเอาเครื่องจักรกลซึ่งเกิดจากพื้นฐานวัฒนธรรมของพวกเข้าเข้ามาเผยแพร่ ส่งผลลบจนมาทำให้เราซึ่งเป็นคนที่เคยมีจิตวิญญาณผูกพันอยู่กับท้องถิ่นเริ่มนั่นต่ำตัว ทำให้คนไทยขาดจิตสำนึกแห่งชาติเช่นซึ่งทำหน้าที่รับใช้เพื่อสนองประโยชน์สุขอย่างสิ่งรากฐาน ก็ยังถูกลืมไปจากหัวใจได้ลงคอก

ยังถูกคนต่างชาตินำเข้ากระแส ความทันสมัย เข้ามานอกกล่องให้จำต้องสูญเสียเงินทองและความรักความผูกพันอยู่กับท้องถิ่นซึ่งเคยมีอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งความรักความเมตตาซึ่งคนผู้เป็นเจ้าของเคยมอบให้กับเรามาก่อน จากช่วงเวลาอันยาวนาน

ในที่สุดตนก็พบความจริงจากการเปลี่ยนแปลงของรากฐานจิตใจคนห้องถิ่นว่า เขาส่งเชือเข้าโรงช่าสัตว์อย่างเลือดเย็นที่สุด หรือไม่ก็ขายให้คนชาติซึ่งนำไปฆ่าเป็นอาหาร

หวานกลับมาดูที่พื้นดินของเราเอง ก็ได้เปลี่ยนมาใช้เครื่องจักรกลแทน ดังที่เห็นกันอยู่ในช่วงหลัง ๆ แบบทุกแห่งหน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลสอนงประโยชน์แก่คนต่างชาติทั้งด้านล่างและด้านบน

ในจะต้องเสียเงินค่าน้ำมัน ในจะค่าสึกหรอ สารพัดอย่างซึ่งต้องจ่ายให้คนอื่น แฉมยังมีค่าปุย วิทยาศาสตร์ ยาจากแมลงและยาจากแมลง ทั้งๆที่ธรรมชาติในตัวเองก็คือโรงงานผลิตปุยและรถตัดหญ้าธรรมชาติอยู่ในตัวเองแล้ว ชาระนาไทยจึงจำต้องมีหนี้สินล้นพันตัวหนักมากยิ่งขึ้น

คนไทยทั้งชาติจึงจำต้องกล้ายเป็นลูกหนี้คนต่างชาตินิดที่ว่า ดีนไม่หลุดมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

ในช่วงปี พ.ศ. 2543 ซึ่งประสบภัยธรรมชาติซึ่งน้ำ ผ่านการทำรายการโทรทัศน์เผยแพร่ความรู้โดยไม่ขอรับเงินและสนับสนุนทางวัตถุจากที่ไหนที่นี่เงื่อนไขต้องสนองประโยชน์ทางธุรกิจให้กับเขา จากประสบภัยนี้ที่ผ่านมา 44 ปีเต็ม นับได้ว่าความรู้ที่หยั่งรากลงลึกถึงหัวใจตัวเอง โดยที่ชั่วนี้สังคมไทยกำลังเกิดปัญหาอย่างหนักใหญ่ ด้าน แต่ผลพวงซึ่งนับว่าเป็นส่วนปลายสุด มากไปกว่าอกในตัวเศรษฐกิจ ผลกระทบทำให้คนระดับล่างรู้สึกเดือดร้อนกันแบบจะก้าวนหน้า

อยู่น้ำหนึ่ง ผันเดินทางออกไปยังจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยไม่ต้องคิดอะไรมาก เพียงแต่นั่งรถยนต์กลับและมองเห็นสภาพการเกษตรสองข้างทาง ซึ่งมีการทำนาปรากฏให้เห็นได้เป็นอย่างมาก แค่นั้นตัวเองก็ได้ความคิดซึ่งสะท้อนถึงปัญหาอย่างชัดเจน นั่นคือการเดินจากถนนออกไปยังทุ่งนาเพื่อถ่ายภาพด้วยตัวเองเป็นครั้ง ๆ ไม่ต่าจะมองไปทางไหน หากไม่มีติดมากเกินไป มันทำให้สามารถถ่ายทอดไปถึงจุดอื่น ๆ ได้หมด

ซึ่งมองเห็นชาระนากำลังใช้ไกด์เดินตามซึ่งลากจูงด้วยเครื่องยนต์ ภายในความรู้สึกจากใจตนเองก็มีภาพของน้ำมันราคายังคง ปรากฏให้เห็นได้จากความจริงที่อยู่ในใจอยู่แล้ว

แม้สายตาจะมองผ่านกล้องถ่ายภาพออกไปสู่ภาพที่เห็นเป็นความจริงอยู่ในทุ่งนาดังกล่าว แต่ใจก็ยังคงนึกภาพหวาน หวานกลับไปเห็นภาพในอดีตอย่างเป็นธรรมชาติไม่ได้

ขณะถ่ายภาพ เหมือนวิญญาณตัวเองสามารถจากตรงนั้นกลับมามองเห็นอยู่และพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งมีสีเขียวชุ่มชื่นอยู่ริมคันนาให้เห็นได้ทั่วไป แม้แต่บริเวณข้างถนน ช่วงนั้นเองทำให้ฉันนึกถึงโดยที่คิดอยู่ในใจว่า ถ้ามนุษย์ไม่ล้มตัว **ลิมคุณ** ค่าของเธอซึ่งให้มาในอดีตจนกระทั่งทำให้นำไปเสียหรือไปขายเอาเงิน การท่านของไทย คงไม่ต้องสูญเสียเงินทองมากกว่านี้

เครื่องจักรกลเหล่านั้นก็คือชีวิตเช่น ซึ่งนอกจากจะไม่ต้องเสียค่าซ่อม จนกระทั่งพังแล้วซื้อใหม่ แฉน แรงงานที่มีชีวิตซึ่งสามารถขยายพันธุ์ให้เพิ่มมากขึ้นได้ นอกจากนั้นแล้ว พืชจำพวกหญ้าต่าง ๆ ภายในทุ่งนา น่าจะได้ทำหน้าที่แทนน้ำมันเชื้อเพลิง แฉนยังเปลี่ยนสภาพมาเป็นบุญกินลงสู่พื้นนาดีอีกด้วย

สิ่งที่ฉันนำเอกสารความจริงจากใจตัวเอง ร่วมกับความจริงจากภาพที่เห็นจากภายนอกเข้ามาสนใจกัน เป็นภาพรวมให้เชื่อได้เห็นเป็นตัวอย่าง ขณะที่ชีวิตไทยกำลังได้รับความเจ็บปวด ทำให้มีผู้คนกลับมาคิด พิจารณาถึงเหตุผลจากใจตนเองเพิ่มขึ้น นับเป็นโอกาสที่ดีที่คนห้องถัง ได้รับการสอนโดยผลกระทบเชิงลบ หลงตัวเองมาแล้วในอดีต

หากหันกลับไปนึกถึงอดีตอีกรั้งหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในภาพรวมของชีวิต คนไทยในช่วง ก่อน ๆ เคยมีน้ำใจต่อกัน รวมทั้งสามารถเหตุผลจากด้านจิตใจ ไปถึงเรื่องของปัจจัย 4 ทำให้แต่ละคนใช้ชีวิต อยู่อย่างเรียบง่าย ซึ่งช่วงนั้นคนห้องถังไม่หลงอยู่กับความฟุ่มเฟือยมากนัก หากอยู่ในสภาพที่อาจกล่าวได้ว่า พอมีพอใช้ ไม่ต้องไปวิงวียนี่มีสินใด จึงไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว นอกจากนั้นยังมีพลังใจที่มุ่นทำงานอยู่กับ พื้นดินอย่างรู้คุณค่า

ในวิญญาณฉันเองขอสารภาพความจริงว่า ตนให้ความรักแก่คนลักษณะนี้เนื่องจากตัวเอง อย่างลึกซึ้งนานนานแล้ว เนื่องจากช่วงนี้รู้สึกว่าหมายถึงชีวิตเรื่อง ๆ หากมีอยู่บ้างก็จะเปรียบดุจเพชรเม็ด งามที่สุดของแผ่นดินไทย แม้วันนี้อาจมีอยู่ในโคลนตาม แต่มันก็เป็นโคลนตามที่มีคุณค่าในการดำเนินชีวิตด้วย เช่นกัน เพราะโคลนก็เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติซึ่งแต่ละคนผู้รู้เท่ากันตนเองคงไม่นีกรังเกียจ

โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว มาถึงช่วงนี้ฉันคงรู้สึกไปได้ว่าคนไทยส่วนใหญ่ หากมองได้ลึกซึ้งถึงขั้นอยู่ในใจ ตัวเอง ยังดูถูกของดีที่อยู่ร่วมชีวิตกับตน จึงสามารถปฏิกรรมไปถึงการทำลายอย่างไม่มันยับมันยัง แล้วแต่ ในที่สุด ก็คงไปถึงจุดทำลายล้างกันเอง อนิจจาชีวิตไทย !

เท่าที่ผ่านพ้นมาแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างมีผลสอนใจให้ฉันมองเห็นความจริงว่า คนไทยส่วนใหญ่สนใจ ของสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสูงในด้านบุคลค่า ยิ่งสูงมากแค่ไหนก็ยิ่งอยากได้มากแค่นั้น ซึ่งความจริงแล้ว ความคิดเป็นสิ่งบงบอกถึงทิศทางที่นำไปสู่การสร้างสรรค์หรือทำลายราษฎรฐานจิตใจตัวเอง

หากสามารถคิดกลับทิศทางย่อมมคงเห็นความจริงได้เองอย่างอิสระว่า ยิ่งน้อม心思ลงต่ำอย่างมี ความสุข ย่อมยึดรู้สึกได้เองถึงคุณค่าสูงชั้น เมื่อหันแหนดจะสังคมไทยจึงจะกลับเพื่อนคืนสภาพปกติเช่นแต่ ก่อน อีกทั้งยังช่วยให้มั่นคงอยู่ได้ตลอดไป

ความเพื่อนรักของฉัน เพราะฉันไม่เคยรู้สึกดูถูกเชอเลย ฉันจึงคิดและมองเห็นสัจธรรมซึ่ง
นำมาบันทึกฝ่ากไว้แค่ชนรุนแรง ฉันขอฝ่าสิ่งนี้ไว้ให้ครอบครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งครอบครัวลูก
ซึ่งที่สุดยอดเข้าถึงฉันได้ก่อน ก่อนที่ชีวิตนี้จะจบสิ้นลงไปจากด้วยเหตุใดซึ่งแต่ละคนคงไม่อาจรู้ได้ จน
กว่าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นแล้ว

สัจธรรมกำลัง

จากความซึ้งเป็นชีวิต ลักษณะนี้ในชีวิต ประจำวันของชาวนาไทย

1 มกราคม 2545